

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Diumenge 7 de Maig de 1899

Num. 889

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. 3/50
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

La que paga més contribució de la provincia.

Espartachs d' Argenteuil

Se 'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBUS, carrer de Vilá (Bou) núm. 12.

L' entrada de las tropas d' Africa a Reus

Mudansas del temps! Als que ja devallém l' escala de la vida, igni, no havia de dir quan joves de vint anys sentíem sortir del pit lo cor y calentava el front el esclat del entusiasme per los grans ideals; quan tot hom s' ymava l' Exèrcit considerantlo espill de totes las virtuts y la representació viva de la nacionalitat espanyola que creyan llavors invulnerable é intangible; i qui no havia de dir que vindrien los negres dias presents en que perduda completament la fé en la virtualitat de tots los organismes polítics y social, hi hagués motiu per fer responsables a certs generals, y quefes de nostre Exèrcit, d' unes desditzas y d' unes vergonyas de tel mena com may han caygat demunt de cap poble!

Fem que un veslúm dels recorts grats que s' alluanyan y s' extingeixen vingui a desvaneixer las espesas boyras que ns voltan en aquest present delorós.

Avuy compleixen trenta nou anys que Reus, presencia un espectacle hermosíssim. Eren los dias de retorn a Espanya de las tropas d' Africa, y en los ports d' Andalusia ahont aquellas desembarcavan, se las rebia ab las demostracions del entusiasme popular a tot Exèrcit victoriós degudas. Lo general Prim disposa que un dels batallons de cassadors, lo de Alba de Tormes, que formava part del cos d' exèrcit per ell manat y que més s' havia distingit en la magna lluyta, vingues directament a Reus, desembarcant al port de Salou, que en aquell temps no estava en lo trist abandonu en que 'l veyém avuy.

La nova s' va rebre al dia avans senyalat per la arribada, y no hi hagué temps per preparatius de cap mena; tot s' improvisa y tot anà bé. S' emplea la tarde y nit en adornar los carrers ab archs de triomf, pabellons de ricas telas y garlandas de flors, especialment aquells per ahont havian de passar las tropas. Per fer coronas se despullaren de ramos los llorers de tota la comaros. Lo jovent que no s' ocupava en l' adorno dels carrers, se traslada a Salou, emportantse tots los cotxes, tartanas y carrets que hi havia a Reus.

Lo vapor en que venian los soldats se presentá a la vista a las duas de la tarde y no tirá anclas fins a las cinch. Plé 'l moll de gent en quant arribá a ell la primera barcassa, los viscos y aclamacions ompliren l' espay. Recordo que a popa d' aquella barcassa anava la cantinera del batalló, una xicotá d' uns trenta anys, no mal carada: vestia felda de grana y gech blau ab vinas vermells. No la deixarem tocar a terra; a brassos fou portada desde la llanxa al edifici de l' Aduana.

En ell se reuniren los quefes y oficials del batalló y en lo saló principal se 'ls obsequiá ab un gran lunch. Al mateix temps se doná als soldats un seculent ranxo de bon ab arros y ví y cigarres, a dell. Queya la tarde y s' va resoldre que 'l batalló fes nit a Salou a fi de que la entrada triomfal a Reus pogués efectuar-se a plé dia.

Pot figurarse com se passá aquella nit! Brindis patriótics, lectura de versos y xampany en abundó en lo sopar dels quefes a l' Aduana; música y ball y gatlere en lo dels soldats a la sorra de la platja. A las setz del matí del següent dia formá 'l batalló compost de vuycentas plassas, tot gent triada com era la que compojava en aquella época los batallons de cassadors. Vestían squets lo traje de companya: poncho de panyo color de pensas, pantalón vermell y corretjám negre creubada al cos la manta y en lo cap lo noy y ayros merrió que se li havia dat lo nom de res en obsequi al general Ros de Olano, autor de la reforma. Per prime vegada veyám a Reus soldats ab aquells indumentaris verament nacional. Nou era 'l traje per la forma, no per la roba, perquè, com pot supesarse, aquells soldats que havian passat cinch mesos en lo campament,

venían molt estropellats. Pero aixó aumentava l' atracció de la host guerrera.

No hi hagué medi de conseguir que 'l poble se separés de la tropa. Vulgui que no 'l coronel, s' obligá a quefes, oficials y soldats a pujar ala carruatges; ni un d' ellis va fer lo cami a peu.

A las deu del matí arribavam a las parets de Reus. Desde 'l mas de Valeny estava la carretera, atapahida de gent. Ajuntament, en Cos, baixá a rebre als vencedors. Ab gran dificultat pogué formar lo batalló. Ab bandera desplegada y al compás d' una marxa triomfal, verament inspirada, tocada per la xaranga y la banda militar, avansá lentament la columna en mitje de la gran gentada. Era un hermos dia de maig. L' espectacle que s' oferí durant las tres horas que emplea la columna en recorre lo trajecte desde 'l portal dit de «Salou» al quartel, no s' pot descriure. No obstant ser dia feyner, la població en pos estava de festa. Lo brandar de las campanas, lo clamoreig de tot un poble, imposavan y enardían al més tret é indiferent. Tots los balcones y finestras adornats, atapahida de gent especialment de xicas guapas que saludavan als militars ab los mocadors blanchs tirantlos peloms, flors y coronas. Aquestas derrereras eran recullidas per los soldats y enrestadas al fusell; ans d' arribar a meytat de la triomfal carrera, ja n portavan lo fusell plé. Aquell dia si que 'ls periodistas que feyan versos tinguerem dret a usar y abusar de la metàfora «los heroes de la patria carregats de llorers».

Los quefes y oficials del batalló tenian preparat l' allotjament en las millors casas de la ciutat, y s' disposá allotjar als soldats en la forma ordinaria, per los agutzils del Municipio. No hi hagué medi de ferho. La multitud, rics y pobres, velis y joves, se tirá materialment demunt dels soldats, desde la formació y se 'ls emportá a casa, no sens haverhi reclamacions y casi barallas en aquella patriótica competencia. Lo vehí que havia conseguit endursen a casa un soldat se considerava fells, y fins se doná 'l cas de que se 'l endressessin, com dihém a Reus, l' un al altre per uns quantis dias, com a favor especial.

Los soldats anavan, com ja he dit, estropellats; cada vehí provení de roba interior al que tenia a casa, l' instalá en lo quarto bó y li doná 'l millor llió. Se 'ls portava als passeigs, al teatro y al caté tots los dias, y era de veure a aquells minyons colrats per lo sol d' Africa, anant del bras, no sols de las obreras y menestralas més aixiridas sino del de las senyores y noyas fadrinas, de las millors casasy en los palcos del teatro posats en llech preterent. Als pobres xicots elló 'ls hi semblava un somni.

Quefes, oficials y soldats foren obsequiats ab dinars patriótics en las principals societats de recreo; los dias de festa se 'ls portá als masos y durant las tres setmanas que 'l batalló va permanceixer a Reus, no hi hagué medi de rennirlo sisquera per passar llista. La disciplina militar gravement se 'n ressentia: los periodichs de Madrid ne parlaren en só alarmant, y a una ordre a raia tablas de la superioritat, lo batalló sorti de Reus als primers dias de Juny. La població en massa lo despedí a la carretera de Tarragona.

Reus no podia oblidar als voluntaris catalans que tan gran paper representaren en la guerra d' Africa. Vint dels trescents que per aquells dias feren l' entrada triomfal a Barcelona vingueren a Reus donant escolta a honor a la mare del general Prim, convidada a rebre aquí las enhorabonas que per tindre tal fill mereixia. L' entrada dels voluntaris catalans fou un altre espectacle per l' estil del de la del batalló de Alba de Tormes. Dels deu reusenchs que hi havia en l' host expedicionaris, sols se pogué vindre un y encara ferit. Los demés havian mort ó quedat malalts a l' Africa. Entre 'ls primers hi havia 'l quefé d' aquells valents, lo comandant Sgranyes, a qui entrá una bala per la boca en l' acte d' srengar als catalans que, aquells época esbranzida a través del aygua-mell devant de las

baterias de Tetuán que va resoldre a favor d' Espanya l' éxit, fins allavors dubtós de la batalla! Sgranyes era fill de Reus.

Mudansas del temps! Quan se compara l' espectacle que he descrit, ab l' arribada dels pobres soldats repatriats de Cuba y Filipinas, que cap culpa tenen de tornar vensuts, quan se recorda aquella Espanya de gran alé, victoriosa y enaltida per tot lo mon civilizat, ab la Espanya d' ara, acobardida, ignominiosament vensuda y per tothom desdenyada, sense ideals é incapás d' aixecarse del letam que ha caygut; condició consabable tristesa s' apodera de l' ánima del vell patrióta, y desitja que la mort vingui a posar terme ab un sufriment moral que tanta desditz ocasiona.

J. GÜELL y MERCADER.

Madrid, Maig de 1899.

Diada

En un dels més historichs casals de la soberania perduda de nostra benlaurada Catalunya, tindrá lloch aquest mitje dia com de costum la Festa Major de las Lletres pátrias, ab assisencia de lo més bó y granat de la gran familia catalanista.

Quin cambi més radical oferix l' amplíssim saló de nostra envejada Eixíat. Vintiquatre horas avans de celebrar tan patriótic festa com la que realisa en tal dia com avuy lo Consistori dels Jochs Florals de la ciutat de Barcelona, en aytal lloch tot son crits de rivalitats lluytades per l' existència, pel pur mercenatilisme, pel que ofereix més, propis de tot centre de contractacions, per més bon nom, la Bolsa. Més avuy tot es al contrari: s' hi respira un altre ayre més próp de nostra terra, s' hi setten crits que en forma de chor son himne d' anyoransa envers nostra personalitat característica, que, tots rics y grans, ab fets y treballam pera reivindicarla y un jorn no molt llunyá pugui sentarse ben allure de nou en l' armoníco concert de las nacions europeas que van a la vanguardia del progrés.

Lo qui per primera vegada assisteix a un acte d' squets, malgrat a las influencias ponentinas, al contemplar tanta gent reunida que, ab silenç religiós saboreja las primicias de nostres cantayres, queda del tot comitit y un no se que 'l fa sentir, batéga son cor, recorda un glorios passat, quan s' entrega ab to plaher a la meditació y entrosquisen sas galtes ven quan errada va la societat d' avuy al seguir las corrents espanyoleras que tants afronts ens han dut.

A tan benemèrita institució, no hi ha que donarhi voltas, se deu 'l falaguer desveltament que per tots indrets s' observa y la liarga llista de noms de fills ilustres que porta inscrits es la millor garantía de son pas en la segona meytat del sigle que som. Ella es lo bréssol ahont hem somnia un demá esplendorós al escif de nostra armoniosa parla al ressenyar ab gráfichs mots las gestas més capdals de nostres heroes, ella es la bandera ahont ens aixó pluguém tots los que sentim finat aquest sacro sant amor que tot home porta en só germén, sentintlo ab més ó menys intensitat uns, que altres.

A ella devém l' estat florent de nostre Teatre. A ella ho devém tot, tot lo que sintetisa la vida intelectual d' aquest bocinet de mon conegut per Catalunya. Ella, ns hi ha dat forma. Aré falta que no sapiguém posarho a la práctica nosaltres. Den ens ajudi que la feyna es farga!

S. BORRUT y SOLER.

Barcelona, Maig 1899.

La casa del amor

En la casa del amor may falta alegría quan s'alegra'l cor reviu la poesia.

Jo sé una caseta molt blanca, blanqueta com un pá de neu; los auçells hi niuhen y las flors reviuhen sempre propet seu. Lo riu serpenteja y a son peu voreija com humil vassall; son-aigua es tan clara que si be's repara sembla de cristall. Matinet la besa l'orig ab dolcesa y del sol lo raig; prestantli homenatge pel Jané'l brancatje y las flors pel Maig. Sempre a sa vorada s'ou dolsa cantada que mon cor dolsejan; son tendres auçellas... qui pogués esse éllas que aixis la festejant!

Viu en la caseta hermosa nineta rossa com fil d'or; sos ulls son blavosos, sos llavis melosos, pureza es son cor. Immensa es sa fama tot lo mon l'aclama tothóm la elogia; son nom es dolcesa, carinyo, tendresa, la nómbran... [Poesia]

Lluís MATAS y CABRE.

Amors que s'fonen

Lo jorn moria i'l sol, al amagars, reflectia son color de foch en los nuvols de l'Ocás que s'escampaven formant un mantell de color de rosa am taques de nácar.

Lo tren que 'as conduhia, corria boi esbufegant a través del paysatge, produhint aquell monoton trontoll que 's presta tant per acompanyar aires cantats a mitja veu; en tant que 's filis telegrafics, anaven pujant i baixant paralelment, assemblant-se a un pentagrama sense notas per haver fugit espahordidas, a nostre pas, les aurenets que gornien ses ratlles.

Devant de mon assiento, seya una noya d'ulls negres com la nit i cabell del mateix color.

Sa mirada retratava un no sé qué de melangia, qu'atreya i sos llavis roijos, dibuixaven una benevole i graciosa rialla, d'aquelles mirades i rialles que, després d'havers imprés a l'imaginació, aquesta les trasmet al cor hont se quedan grabades per sempre més.

Algunes vegades havia intentat entaular conversa amb ella, pero 's mots sortien com espahordits de ma boca i tement que reparés en ma turbació, vaig optar per contentarme dirigintli alguna que altra mirada que m'esforçava perque resultés eloqüent, sens deixar de reparar que cuasi sempre 's zocayent los destells de les de 's dos.

Un xiulet de la màquina semblant a un xiscle i la disminució de velocitat, m'advertiren la proximitat d'una estació hont deviem fer paro. Justament jo tenia que baixar allí, ¿i ella? baixaria també? seguiria fins més enllá son viatge?

Mentras estava sumit en aquétes reflexions, lo tren entrava magestuosamen a l'enden de la estació.

Ants de baixar d'aquell cotxe d'hont tant grates impresions devia emportarmen, me vaig decidir a preguntar-li hi.

-Y vostés? baixen aquí?

-No, va respondrer ab veu insegura, nosaltres seguim fins a Barcelona.

-Bon viatge, vaig replicar, i l'hi vaig allargar la mà per estranyer la seva.

Finalment me deixá agafar una mà petiteta i tremolosa, i després d'haver-li donat una mirada apassionada que l'hi feu baixar les parpelles, vaig saltar a l'enden hont s'hi agitava una munió de gent.

Una campana llençá ses vibrants batallades; la màquina torná a xiular, i pervocant sa fumera glapades de fum que 's confonia am la penombra, va empendrer de nou sa marxa pausadament primer, i anant augmentant gradualment sa velocitat, fins que la llarga filera de cotxes acabá de passar per mon davant. L'últim d'ells portava 'l darrera un fanalet que llençava una claror vermella, trista i somorta.

Ja la silueta del tren s'havia confús i perdut entre la fosca de la nit, i tan sols s'ovirava aquell fanalet que semblava 'l flim d'un cor enamorat que 'l destí empenyia via enllá separent-lo d'un altre.

FRANCESC CUBELLS.

La Ermitana

En lo cim d'una montanya hi ha una ermita blanca, tota blanca. Quan Janer escampa arreu borrallons de neu pera encatificar la terra, mirada de lluny casi no 's veu; més, quant Maig benefactor cambia la castifa blanca per un altre de verda, aquella caseta s'ovira sempre com un lliuri entre 'l fullam. ¡Qué n'es de bonicoya tota voltadeta de rosers y clavellinas, com si portés coron de flors embaumantia ab sa fragancia y ab aquell pá d'heura, ufanosa, d'un vert fosch, que tapa lo brocal d'un peu fondo com un abím! Lo senderó que faldejant la montanya serveix de camí pera pujarhi está tot plé d'herbam; se coneix que ningú 'l petja y per aixó 'l altaret de la ermita está tot empolsegat y plé de teleranyas, la campana de la torratxeta sempre muda y en los clivells del enrejolat fins hi bresten herbas que fan unas fletas grogas, com aquelles flors que creixen en las esclajas dels ninxos, flors de cementiri. Quanta diferencia d'anys enderrera que tots los vehins del poblet que al peu de la montanya s'aixeca, s'hi donavan cita las festas a la tardel Are já ningú hi vá, al contrari, tothom solament mirantla s'espanta y es que la hermita no está abandonada del tot, hi viu la vella ermitana, una dona d'esquena corvada, de cabells blancs quins rinxos cahuen demunt sa cara flaca y arrugada, d'ulls petits caminant sempre apoyada a una crosseta. Al poble tothom la té per bruixa contant d'ella una historia per cert molt misteriosa:—Quant era jove—m digué un pobre vellet a qui la casualitat me feu conèixer—era la massa més maca de la vila y segons se murmurava festejava ab l'hereu Compte, un dels més ríchs, per quin motiu no 's deyan cosas massa bonas d'ella. Allavors feya poch temps que havia mort la seva mare y ella ocupava lo seu lloch en la hermita. Cada cap'tarí l'hereu hi pujava fenthi bona estada. Un dia 's repará que la ermita estava tancada y que l'hereu feya alguns dias que no hi pujava. Es que haurán renyit, tothom deya y res, ningú n'ya fer molt cas perque ben clar se veyé que la ermitana no feya per l'hereu, més una tarde correngué altre cop la vila la veu de que l'hereu havia pujat a la ermita y que una dona havia vist com la ermitana se tancá ab ell. Alguns amichs esperaven que baixés per donarli l'hora bona ó per bromejarhi creyent que havia fet les paus ab ella, pero l'hereu no baixava y la nit estenta arreu son mantell negrench amenassant tempesta. Veyent que la nit era ben entrada y que no compareixia decidiren pujarhi pera desbarbarlo. Emprungueren lo camí temerosos que la pluja no 's atrapés, quan un dels amichs notá que per l'altre costat de la montanya caminava una sombra negra mitj confosa en la penombra, que portava un bulto blanc als braços, pero, no 'n va fer cas y seguirén lo camí. Arribaren a la ermita y la trobaren oberta de bat a bat; cridaren y ningú contestá; regonegueren tots los recons y a ningú trobaren, sols notaren unas tacas rogas com de sanch en l'enrejolat pero res més.

Del hereu may més se 'n ha sabut.

Intervingué en aixó la justicia. Agafaren a la ermitana tornant al poch temps a la ermita y tot quedá igual no poguent ningú endevinar aquest misteri, pero a mí m'sembla—afegí abaixant la veu—que 'l misteri jau al fons del pou del costat de la ermita y en los llibres d'alguna borderia. Per xó desde llavors la gent que per cert es encara molt ignorant, sens volguer dir que jo siga sabi, ha tingut per bruixa a la ermitana y per peccat lo pujar lo senderó de la montanya.—Aquí acabá sa historia lo pobre vell deixantme mitj confós, y creyentla certa, puig no penso que 'l bon home dignés cosa per altre, m'he atrevit a posarla en lletres de motllo.

PERE CAVALLE.

Reus Maig 1899.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 6 de Maig de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 7 columns: Horas d'observació, Barómetro aneroide, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Agua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular. Includes data for 9m and 3t.

TEMPERATURAS VENTS NUVOLS

Table with 6 columns: Horas d'observació, Máxima, Minim., Ter. tip., direcci., classe, can. Includes data for 9m and 3t.

Per la via de Salou y procedent de Tarragona arribá a les onze del matí d'ahir lo M. I. Sr. Gobernador Civil d'aquesta provincia D. Segond Cuesta. Lo Sr. Gobernador, acompanyat del Sr. Alcalde D. Joseph M. Borrás, del síndich Sr. Font de Rubinat, del Jutje de l.ª instancia, del Sr. Mata, Director del Institut y d'algunes altres personas, visitá alguns dels principals establiments de nostra localitat, entre ells lo Manicomí en construcció, la gran casa comercial dels Srs. Izaguirre y C.ª, las fábricas «Fabrill Algodonera» y «Manufacturera de Algodón» y després, se trasladá a casa de la ciutat ahont nostre Municipi rebé el distingit hoete en lo Saló de Gent, al objecte únicament de tornar la visita que se li feu al pendre posesió del Govern Civil.

Lo Sr. Cuesta, a las set de la tarde d'ahir torná a la capital, quedant setisfet de la acullida que li ha fet nostra població.

Segons ahir nit deya lo rumor públich la candidatura que presenta lo partit republicá autonomista se compon de D. Ricart Guasch, D. Joan Vergés, don Francisco Ayguadé y D. Jaume Llorens y Monsech.

En l'extracte de la sessió d'ahir nos descuydarem de fer constar que a proposta de nostre estimat amich Sr. Font de Rubinat s'acordá que l'Ajuntament en corporació assistís a las sessions del «Congrés Vitícola» que se celebrará en aquesta ciutat los dias 21 y 22 del mes que som.

També s'acordá a proposta del Sr. Alcalde President D. Joseph M. Borrás obsequiar dignament al Representant que envihi l'Ajuntament de Barcelona, quina Excm. Corporació municipal tant bona acullida vingut dispensant a las Comissions que de nostre Ajuntament s'han trasladat a Barcelona especialment aquella que hi aná pera assistir al acte d'inauguració de la estàtua a nostre malaguanyat payés general Prim.

Ahir a las set del matí va morir de repent a Barcelona ahont havia anat pera visitar a un fill seu que es soldat D. Francisco Pellicer y Calbet, persona que havia vingut desempenyant durant molts anys lo càrrech d'oficial de nostra Secretaria Municipal.

Enviém nostre pésam a sa apreciable familia.

En lo present número y lloch preferent publicuem un ben acabat treball literari de nostre distingit amich particular y colaborador de LO SOMATENT don Joseph Güell y Mercader, referent a la arribada a Salou del exèrcit vencedor al Africa y entrada triunfal en nostra ciutat de las forasas que manava l'invicte general Prim. Recomaném la lectura del article de nostre amich Sr. Güell a tots los nostres lectors, seguríssims de que dit treball ha de ferloshi arrencar llágrimas de satisfacció y llágrimas de tristesa, per la forma sentida y delicada en que s'evoca 'l recort d'aquell aconteixement fent ressaltar lo contrast que oferian los repatriats d'aré ab les esclats d'entusiasme d'aquells altres temps.

En la nit d'avuy se celebrará en la sala d'espectacles de la societat «Círcul Artístich Catalá» una vallada científica recreativa per lo célebre ilusionista y endevinador del pensament humá, D. Lluís de Hary, a la que donará fi un ball a piano.

Avuy a las deu del matí tindrà lloch en la sala café anomenat del Estivill, Arrabal de Sant Pere núm. 2 cantonada ab lo carrer de S. Pere Apostol, una reunió pera tractar de las noves tarifas d'enterrament senyaladas per nostra Excm. Corporació Municipal.

La Comissió organitzadora y que crida la reunió prega la assistencia a la mateixa y a tots los amos de ninxos sepulturas y panteons.

Per la nostra part aplaudim la actitud en que 's colocan los interessets y veyém ab gust que 'l poble comensi a deixondarse pera defensar los seus interessos.

Fa tant temps que no veyem moures las iniciativas particulars en cap sentit, que francament ja nos creyem morta a la opinió.

La Junta del cens local se reunirá aquest matí en lo saló principal de las Casas Consistorials pera admetre las proposas d'interventors y proclamar los candidats que 's presentin en las vinents eleccions de concejals.

Lo partit lliberal dinástich d'aquesta ciutat ha acordat pendre part en las vinents eleccions de concejals pera disputar las minorías a las fraccions republicanas fusionadas, aliadas ó que s'han entés, que no s'abém ben bé lo pacte que hi ha hagut entre las mateixas.

Avuy y demá celebrará sa festa major la important vila de Porrera, ab funcions religioses y festas de carrer y llubits balls en las rociatets.

La concurrència de forasters que la visitarán promet ser molt numerosa.

Lo dia d'ahir amanegqué ennuvolat no veyent en tot lo dia ni un raig de sol lo que 'ns fa esperar que per fi la tant desitjada pluja 'ns afavorirá.

Ahir al matí un carro que tranzitava per l'Arrabal de Sta. Agna feu caurer a una pobre vella en lo moment que anava a creuhar la mentada via. Afortunadament no sufrí mes que una lleugera contusió sense importancia.

Com teniam anunciat avuy se posará en escena en lo teatro de la societat «El Alba» lo bonich drama en tres actes «Un gafe de la coronela».

Aquesta tarde tindrà lloch en los vdhinas platjas de Salou, lo tiro públich de colom y gallina lo que ve rifican varis socios del Centr. d' aficionados á la cassa d' aquesta Ciutat.

Lo preu del passatge del tranvia, d' anada y tornada es de 55 céntims, y ademés dels trens ordinaris, n'hi haurá un que sortirá de Reus á las 3'18 y de Salou á las 5'19 de la tarde, horas del Meridiá.

Tallém de «La Renaixensa».
Havém sentit á dir que significadas entitats de Catalunya tractan de sollicitar que la consagració del nou Bisbe de Vich, l' ilustre doctor don Joseph Torres y Bages, tinga lloch en la restaurada Bessilica ripollesa. Celebráram que 's confirmés la nova que acabém de donar.

Aquesta nit en lo teatro de la societat «La Palma», se posará en escena la sarsuela catalana en un acte «Primer jo...» y la divertida comedia també en un acte «Las tres alegrías», donantse fi á la funció ab un bell ab piano.

Lo pont de ferro sobre l'riu Ebro á Tortosa está completament acabat, gracias á la activitat que sab imprimir á totes las obras que se li confían la acreditada societat «La Maquinista Terrestre y Marítima», de Barcelona.

Falta ara construir abdos avingudas y de no verificarse prompte la expropiació dels terrenos y edificis que han d' ocuparse para aixó y qual import puja á una suma considerable, no podrán acabarse las obras, sent una verdadera llástima que l' pont s' hagi aixecat únicament para ser admirat, donchs resulta obra acabada y que honra sobremanera á la societat constructora, á qui felicitem desde nostras columnas.

Lo «Boletín Oficial fa pública la concessió del tranvia á aquesta ciutat á Tarragoná als efectes de reclamació senyaladas en la lley.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pes-1340'14

Secció oficial

DON JOSEPH M. BORRÁS Y SARDÁ, ALCALDE CONSTITUCIONAL D' AQUESTA CIUTAT.

Faig saber: Que en conformitat á lo acordat per la Corporació Municipal los sis districtes electorals de que consta dividit aquest terme Municipal elegirán lo diumenge dia 14 del actual lo número de concejals següents:

- Districte primer, tres.
- » segon, tres.
- » tercer, dos.
- » quart, dos.
- » cinquant, un.
- » sisé, tres.

Tot elector te dret á votar en lo respectiu districte lo número de Concejals que senyala l' article 9 del vigent Real decret d' adaptació del Sufragi á las elecciones de Concejals.

Lo que s' anuncia pera que arribi á coneixement del Cós Electoral.
Reus 7 de Maig de 1899.—L' Alcalde, Joseph Maria Borrás.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Estanisleo.
CULTS RELIGIOSOS

Iglesia de las Germanetas dels Pobres

Segueix en aquesta iglesia la funció de las Quaranta Horas, la qual acabarà avuy, dia 7, descubrintse lo Santíssim Sagrament á las vuyt del matí y reservantse á las sis de la tarde, ab missa resada després de la Exposició y Trissagi avans de la reserva.

Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia).

Continúa durant la Missa de las 8 l' exercici del mes de Maria. La part de cant está á cárrech de las monjas d' aquest convent.

Sant de demá.—La Aparició de Sant Miquel Arcàngel.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 5

De Cette, en 1 dia, vapor «Correo de Cartagena», de 258 ts., ab bocoys buyts.
De Port Vendres, en 4 dias, pol. gol. francesa

«Jeune Lucienne, de 63 ts., ab bocoys buyts, consignat á D. Anton Mariné.

De Callera y Valencia, en un dia, vapor «Cervantes», de 206 ts., ab efectes, consignat á don Joseph Maria Ricomá.

Despatzadas

Pera Cette, vapor «Correo de Cartagena», ab vi. Pera Génova, vapor italiá «Armonia, en lastre.

Pera Christiania y escalas vapor noruech «Sardnia», ab vi.

Pera Barcelona, vapor «Cervantes», ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d'ahir.

Interior	63'65	Cubas del 86	66'50
Orenses	12'45	Cubas del 90	57'31
S. Juan	11'	Aduanas	94'62
Norts	49'65	Ob. 5 0/0 Almanza	84'00
Fransas	45'65	Id. 3 0/0 Fransa	43'75
Filipinas	75'		

PARIS

Exterior	61'15	Norts	
		GIROS	
Paris	19'35	Londres	30'08

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valores cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	63'65	Aduanas	93'62
Exterior		Norts	49'75
Amortizable		Fransas	45'65
Cubas 1896	66'50	Filipinas	12'45
Cubas 1890	57'25	Obs. 6 0/0 Fransa	84'25
Exterior Paris	66'90	Id. 3 0/0	43'75
		GIROS	
Paris	19'35	Londres	30'08

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 60 dias fetxa.			
Londres vista			30'10
Paris 60 dias fetxa			
Paris vista	19'75	19'50	20'
Marsella 60 dias fetxa			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		700	
Industrial Fariners	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	495		
Manufacturera de Algodón	90	100	
Companyia Reusense de Tranvas			
Companyia Reusense de Tranvas privilegiadas de cinch per 100		200	

Gas Reusense

Alumbrat eléctrich

Molt p' óxims á la inauguració del servey del alumbrat eléctrich, y comptant ab poderosos medis pera la producció de quanta energia sia necessaria y una red colocada en forma tal que permet suministrar lo fluit ahont se demani, aquesta Societat se com plau en anunciar que quedan anuladas las tarifas y condicions anteriorment repartidas, substituhintlas per novás tarifas ab rebaixa de prop d' un 50 per 100 en los preus primitivament establerts. A saber:

Una lámpara incandescent de 5 bugias, pessetas 1'25 al mes.

» » » de 10 » » 1'75 al » »

» » » de 16 » » 2'50 al » »

» » » de 25 » » 3'75 al » »

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consúm d' una lámpara de 10 bujlas durant 30 horas) passetas 0'50.

Aixis mateix te 'l gust de fer públich que ara y sempre, tant en preus com per lo que 's refereix á las condicions de instalacions particulars qualsevolga que sian unas y otras, lo GAS REUSENSE concedirá quantas ó més ventatjas concedeixi qualsevol altra Companyia establerta ó que s' establís.

Reus 29 d' Abril de 1899.—L' Administrador.

Anuncis particulars

Contra las tarifas sobre enterrament

Al objecte de tractar dels medis necessaris pera impedir segueixin las crescutissimas tarifas d' enterrament vigents, se convoca als duenyos de nitxos, sepulturas y panteons del Cementiri d' aquesta ciutat y al públich en general, á la reunió que tindrà efecte lo diumenge dia 7 d' aquest mes, á las 10 del matí en lo Café anomenat del Estivill, Arrabal de Sant Pere número 2.

S' encareix l' asistencia. La Comissió.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de fisar preus inverosímils, al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del «Gas Reusense» donará com á immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprehentho aixís nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fi de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusenche y á las que atendra per torn riguros.

Apesar de que 's preus que 'l «Gas Reusense» fissa á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirá pera 's seus abonats los preus següents:

	Ptas.
Una lámpara incandescent de 5 bujlas	1'25
» » » de 10 » »	1'75
» » » de 16 » »	2'50
» » » de 25 » »	3'75
Preu del kilowat, hora.	0'50

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temém, se 'ns porta á la llyta, á ella aném ab la tranquilidad del qui no la ha provocat, devint solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos. Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

“EL BRONCISTA”

Carrer Major, número 18.—REUS

Taller especial pera la reforma dels aparatos gas y petroli á electricitat.

Construccions de tota classe d' aparatos pera la electricitat, gas, petroli y espelmas.

Incondencia per lo gas y alcohol ab metxeros del sistema més adelantat.

Lámparas á foco ab lo metxero «Universal».

Restauració y reparació á preus limitats de tota classe d' aparatos, especialitat de la casa.

Instalacions pera aygua y gas y tot lo concernent al ram de Lampisteria y Llanneria.

Instalació de timbres eléctrichs ab material assegurat.

REUS.—CARRER MAJOR, 18.—REUS

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Caramelos Pectorals

DE Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aerea, disminueixen y fluidifican la biscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos, y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaz pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crònich, sech y espasmòdich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totes las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació se emplein narcòtics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol quantitat, lo mateix per los noys que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avides per los noys a quins es tan difícil ferloshi pendre medicaments.

A cada caps acompanya un prospecte.

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, num. 80.-REUS.

Demanis en totes las Farmacias de la povincia

Preu de la caps 6 rals

Preu del Kilowat hora	0.80
En quant a las instalaciones se han desda avuy en	30.00
Agua condiciosa que l'aita empresa	43.75
Ab lo favor que l'públic nos dispensa res temém,	43.75
se an porta a la llanta a sile s'ém ab la responsalitat	43.75

INSTITUT VACUNOGENO SUISS

LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80

Linfa	Ptas.	Pulpa	Ptas.
Tubo pera 2 a 3 vacunas	1.00	Placas pera 3 a 4 vacunas	1.50
Tubo pera 8 a 10 vacunas	1.50	Placas pera 6 a 8 vacunas	3.00
Tubo pera 20 a 25 vacunas	3.00	Frascos pera 25 vacunas	8.00
Estoiç ab 5 tubos pera 2 a 3 vacunas	4.00	Frascos pera 50 vacunas	15.00

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més eficaz, lo més durader

baix garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 16.12 A 16.00 AZOAT Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

ACREDITADAS ESPECIALITATS

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D'OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agricola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concours internacional de Saint-Gilles y gran Diplome d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

pera tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE S' CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermojeja, rejoyeneix y es ràpida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, per blanchs que estiguin.

AMPOLLA 2 PESETAS

PAPERS PINTATS

PERA HABITACIONS

Glassat pera cristals

Varis fabricants, nacionals y extranjers, han cregut convenient establir a Barcelona un dipòsit pera que l' públic pugui adquirir dits generos al mateix preu de fabrica, estant encarregat d'aixó, l' antich almaceista Josep Ventura Millàs en son gran despaig, situat en los carrers Petritxol, num. 9, y Roca, num. 22.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

ELEVADORES

POR MOTOR

TODOS

Vapor, de Gas

SISTEMAS

Y A BRAZO

MUNAR Y GUITART

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos como son los de central brio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funicular, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, a brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897